

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ,
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ
ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ

В.П.Корнихова О.П.Полякова М.Ф.Силенко

**ПРАВОВІ ТА ПРАКТИЧНІ
АСПЕКТИ ДЕРЖАВНИХ
ЗАКУПІВЕЛЬ З
ВИКОРИСТАННЯМ
ТЕНДЕРНИХ ПРОЦЕДУР:
МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Чернігів

2007

В.П.Корнихова, О.П.Полякова, М.Ф.Силенко. Правові та практичні аспекти державних закупівель з використанням тендерних процедур: методичні рекомендації : Навч.-метод. посібник. / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг. : Чернігів : ЦППК, 2007. – 15 с.

Рекомендовано до видання навчально-методичною радою Чернігівського Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, протокол № 2 від 23 квітня 2007 р.

Рецензенти: **Булат Василь Володимирович** – перший заступник начальника головного управління економіки Чернігівської обласної державної адміністрації – начальник управління інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та з питань державних закупівель;
Літош Анатолій Борисович – начальник головного управління Державного казначейства України у Чернігівській області;
Свириденко Анатолій Вікторович – голова Чернігівського територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Навчально-методичний посібник призначений для голів та секретарів тендерних комітетів райдержадміністрацій, міських рад міст обласного значення, обласних управлінь і організацій, які вчаться за програмою тематичного короткотермінового семінару «Правові та практичні аспекти державних закупівель з використанням тендерних процедур», викладачів Центру. Він містить методичні рекомендації щодо правових та практичних аспектів державних закупівель з використанням тендерних процедур.

АВТОРИ:

Корнилова Валентина Петрівна – заступник начальника головного управління Державного казначейства України у Чернігівській області;

Полякова Олена Павлівна – головний спеціаліст-юристоконсульт Чернігівського територіального відділення Антимонопольного комітету України;

Силенко Микола Федосійович – начальник відділу аналізу ефективності використання бюджетних коштів управління інвестиційної, зовнішньоекономічної діяльності та з питань державних закупівель головного управління економіки Чернігівської обласної державної адміністрації.

© Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, 2007

ЗМІСТ

I. Організація тендерних процедур:

відповіді на типові питання.....4

II. Дотримання вимог чинного законодавства

у сфері закупівель розпорядниками державних

коштів в особі органів державної влади,

органів місцевого самоврядування, державних

підприємств, установ, організацій.....9

III. Типові порушення і помилки при проведенні

державних закупівель розпорядниками та

одержувачами бюджетних коштів.....13

I. ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕНДЕРНИХ ПРОЦЕДУР: ВІДПОВІДІ НА ТИПОВІ ПИТАННЯ

1. Бюджетна організація бажає закупити холодильник. Чи існують граничні суми на закупку такої категорії товарів.

Відповідь: Постанова Кабінету Міністрів України «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного і місцевих бюджетів» від 4 квітня 2001 р. № 332 не містить інформації щодо придбання холодильників.

2. Після внесення змін до Закону про закупівлі необхідно вносити зміни також і до Положення про тендерний комітет підприємства. Якими внутрішніми документами супроводжується внесення змін до Положення про тендерний комітет (протокол засідання тендерного комітету, наказ по підприємству)?

Відповідь: На засіданні тендерного комітету необхідно прийняти рішення про внесення змін до положення про тендерний комітет та внести зміни до наказу, який затверджує зазначене положення.

3. Чи підлягає проведенню торгів (тендеру) закупівля послуг нотаріуса (розмір фінансування достатній для проведення відкритих торгів).

Відповідь: У Законі України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» не передбачено особливостей закупівлі нотаріальних послуг, тому зазначені закупівлі повинні здійснюватись у загальному порядку, передбаченому Законом.

4. Чи діє преференційна поправка в новій редакції Закону? Якщо не діє то, чи вірно у випадку, коли вона обумовлена в тендерній документації, її приймати після того як вступила в силу зміна до закону?

Відповідь: У редакції Закону, яка набула чинності 11.03.2007 р. статтю 6, яка передбачала умови захисту вітчизняного ринку виключено.

Разом з цим, відповідно до прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів» зазначено, що процедура, розпочата до набуття чинності змін, здійснюється відповідно до вимог закону, діючого на момент початку процедури.

Тому, у разі, якщо процедура була розпочата до 11.03.2007 р., умови захисту вітчизняного ринку необхідно застосовувати відповідно до положень статті 6 Закону, чинного до 11.03.2007 р.

5. Що робити, якщо постачальник паливно-мастильних матеріалів – переможець відкритих торгів (торги відбулись 12.02.2007 р.) уклав договір на поставку ПММ по цінам, зазначеним у тендерній документації, але

постачати ПММ по цим цінам відмовляється, мотивуючи це тим, що з моменту подачі тендерної документації ціни вирости. Офіційно ніяких документів на розірвання даного договору немає. Як здійснювати закупівлю ПММ у даному випадку?

Відповідь: У даному випадку можливо розірвати договір та провести іншу процедуру закупівлі.

В іншому випадку - відповідно до статті 34 Закону коригування ціни договору можливе у разі отримання відповідного висновку Міжвідомчої комісії з питань державних закупівель.

6. Установа уклала угоди на 15% договору попереднього року (стаття 34) та 10% на загальні потреби (стаття 2). В якому документі: в плані чи в додатку до плану мають бути відображені вищезазначені суми?

Відповідь: Законодавством не визначено порядку відображення зазначених закупівель. Тому вважаємо за доцільне відобразити зазначену інформацію у річному плані закупівель та при цьому у примітках зазначити підстави здійснення закупівель.

7. Якщо тендерне забезпечення оформлюється у формі поруки, то чи обов'язково від підприємства поручителя - копія статуту, копія свідоцтва, фінансовий баланс, довідка з податкової про відсутність заборгованості перед бюджетом? Якщо при розкритті тендерної пропозиції всі ці документи відсутні, то чи має право тендерний комітет розглядати пропозицію учасника?

Відповідь: Замовник повинен зазначити в тендерній документації вимоги до тендерного забезпечення та діяти відповідно цих положень.

Разом з цим, відповідно до частини 4 статті 23 Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» у разі, якщо тендерне забезпечення буде вноситися за учасника будь-яким іншим підприємством, установою чи організацією, учасник повинен погодити таке рішення із замовником до подання тендерної пропозиції.

8. У якому вигляді може вноситись тендерне забезпечення по новій редакції Закону?

Відповідь: Відповідно до нової редакції Закону визначення забезпечення тендерної пропозиції не змінилось - це надання учасником замовнику гарантій щодо забезпечення виконання ним зобов'язань, які виникають у зв'язку з поданням тендерних пропозицій, включаючи такі способи забезпечення, як банківські гарантії, резервні акредитиви, чеки, згідно з якими первинне зобов'язання несе будь-який банк, депозити, векселі, порука та інші види забезпечення за вибором замовника відповідно до закону.

9. Яким чином здійснити закупівлю продуктів харчування для дошкільних закладів освіти з 01.04.2007 р. і до укладання нового договору, не порушивши Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», якщо заплановані на 19.03.2007р. відкриті торги були

відмінені (п.1 ст.28 Закону України), а наступні відбудуться не раніше ніж 20.04.2007р.

Відповідь: Скористуйтеся положеннями частини 5 статті 2 Закону, відповідно до якої: У разі якщо предметом закупівлі є продукція харчової промисловості, лікарські засоби і вироби медичного призначення, пальне, послуги з організації гарячого харчування, транспортні послуги, послуги з ремонту, а також сировина, матеріали, комплектуючі вироби, необхідні підприємствам для виробництва товарів, замовник на період проведення процедури закупівлі має право для поточних потреб здійснити закупівлю необхідного предмета закупівлі без застосування процедур закупівлі, передбачених цим Законом, на суму коштів, яка не перевищує 10 відсотків загальної очікуваної вартості предмета закупівлі, про що протягом трьох робочих днів повідомляє Антимонопольний комітет України, Міжвідомчу комісію з питань державних закупівель та Тендерну палату України.

10. У зв'язку з новою редакцією Закону, тільки учасник занесений до реєстру учасників може приймати участь у тендері! У зв'язку з цим виникає два питання, по-перше як можна перевірити чи знаходиться учасник у реєстрі, по-друге учасник сам повинен подати інформацію про себе в Тендерну палату, щоб його внесли в реєстр? І по яким телефонам можна отримати всю інформацію про реєстри?

Відповідь: Відповідно до положень частини 10 статті 17-3 Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» Тендерна палата України видає тематичний каталог. Але враховуючи вимоги прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів» (стосовно внесення змін до Закону «Про закупівлю...»), зазначені вище норми статті 17-3 набувають чинності 01.09.2007 р.

В іншому випадку необхідно чекати на офіційні роз'яснення компетентних органів.

11. Чи вважаються кошти, які отримані в результаті економії від проведення тендерних процедур, не запланованими коштами? Як правильно освоїти ці кошти?

Відповідь: Зазначені кошти можливо визначити, як додаткове фінансування, яке замовник не міг передбачити, та здійснити закупівлю у загальному порядку, визначеному Законом без врахування раніше використаних коштів.

12. Замовник вказав у тендерній документації номенклатуру з 20 позицій товарів. Чи може замовник, при розгляді тендерних пропозицій, розбити своє замовлення на кілька лотів, так як для нього це виявиться економічно доцільним? Таким чином, запропонувати заключити договір на поставку двом чи трьом учасникам торгів, але по різних позиціям одного й того ж тендеру?

Відповідь: Частиною 7 статті 26 Закону чітко визначено, що у разі, коли замовником не передбачалася можливість подання тендерних пропозицій на

частини предмета закупівлі (лоти), замовник може визначити лише одного переможця процедури закупівлі.

13. Згідно з новою редакцією Закону, що вступила в силу з 11.03.2007 вносяться додаткові пункти до звітів про результати торгів та інших документів, проте форми документів, затверджені розпорядженнями АМКУ не містять такої інформації, проекти форм знаходяться на узгодженні. Коли вони будуть узгоджені та як діяти до їх погодження.

Відповідь: На даний час зміни до розпоряджень Антимонопольного комітету не затверджені. Тому вважаємо за доцільне користуватись старими формами, а інформацію, яка вимагається нормами Закону, вказувати у пункті «Інша інформація».

14. Як знайти у Державному класифікаторі продукції та послуг ДК 016-97 закупівлю картриджів для принтерів та ксероксів.

Відповідь: У відповідності до Державного класифікатору ДК 016-97, закупівель картриджів для принтерів та ксероксів, відносять до категорії, яка має код 30.02.1 «Устаткування для автоматичної обробки інформації». У Класифікатору зазначено, що до цієї категорії відносяться: електронно-обчислювальні машини та інше устаткування для автоматичного оброблення інформації, вузли та приладдя для нього.

15. Чи необхідно застосування процедури запиту цінових пропозицій на проведення поточного ремонту окремих ділянок автомобільних доріг, якщо на ремонт передбачено 40 тис. грн.

Відповідь: Так необхідно. Якщо сума очікуваної вартості по предмету закупівлі (якщо це товари та послуги) дорівнює або перевищує 20 тис. грн., то у відповідності до статті 2 Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» (надалі Закон), Закон застосовується до всіх закупівель товарів і послуг, що повністю або частково здійснюються за рахунок державних коштів.

16. Міська рада заклала в бюджет на ремонт доріг суму, яка перевищує 50 тис. грн., але була виплачена заборгованість за минулий рік і тепер сума менша 50 тис. грн. Чи можна провести тендер, якщо на цьому наполягає бюджетна комісія?

Відповідь: У разі, якщо вами була сплачена заборгованість за минулий рік згідно з усіма правилами Наказу № 136 Державного казначейства України «Про затвердження Порядку обліку зобов'язань розпорядників бюджетних коштів в органах Державного казначейства України», тобто Державне казначейство України затвердило погашення заборгованості по цій статті витрат, якщо сума, виділена на ремонт доріг, складає менш ніж 50 тис. грн, проведення тендеру не є обов'язковим.

17. Які документи потрібні для участі у тендері?

Відповідь: Керуючись ст. 21 Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», тендерна пропозиція Учасника може складатись з

3-х частин: У відповідності до ст. 21 ЗУ «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», тендерна пропозиція Учасника повинна складатися з 3-х частин: - комерційної; - кваліфікаційної; - технічної. Комерційна частина складається з Оферти та Специфікації тендерної документації. Комерційна частина повинна включати інформацію щодо ціни і валюти тендерної пропозиції, інших комерційних умов, передбачених тендерною документацією. Кваліфікаційна частина повинна включати всі документи щодо підтвердження кваліфікації Учасник та в інших частинах тендерної документації де є вимога включення такого документу до кваліфікаційної частини тендерної пропозиції. Згідно зі ст. 15 ЗУ «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» замовник може вимагати від учасників надання ними підтвердженої документально інформації про відповідність кваліфікаційним вимогам, які можуть включати в себе: наявність дозволу або ліцензії на провадження відповідної діяльності; наявність обладнання, а також працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід; сплата податків і зборів (обов'язкових платежів); провадження учасниками господарської діяльності; відсутність рішення про визначення учасника в установленому порядку банкрутом чи порушення проти нього справи про банкрутство. Технічна частина включає повну інформацію про характеристики предмета закупівлі та їх документальне підтвердження. Учасник, зобов'язаний подати всю необхідну й можливу інформацію щодо предмета закупівлі, який він пропонує поставити за договором про закупівлю. Для підготовки інформації мають бути використані, наскільки це можливо, стандартні показники. Учаснику торгів надається можливість представити в частині своєї тендерної пропозиції інші документи, з якими Учасник вважає за потрібне ознайомити Замовника торгів.

18. З якого моменту процедура тендерної закупівлі вважається розпочатою?

Ситуація наступна: оголошення про закупівлю було опубліковане 13.03.2007 р., тобто після вступу в дію змін до Закону про закупівлі. Вимог якої редакції Закону повинен дотримуватися Замовник: яка діяла до 12.03.2007 р. чи вже з новими змінами?

Відповідь: Початком процедури закупівлі є дата виходу оголошення.

19. Якщо тендерне забезпечення буде вноситися за учасника будь - яким іншим підприємством, установою чи організацією, чи може в даному випадку в якості гаранта (поручителя) виступати фізична особа (приватний підприємець)?

Відповідь: На нашу думку немає обмежень щодо зазначеного способу забезпечення, але такі дії доцільно погодити із замовником процедури закупівлі.

20. Комунальна установа заключила договір у 2005 році на поставку друкованої продукції терміном до 2009 року. Чи потрібно сьогодні проводити тендер на закупівлю друкованої продукції. (Яка підстава розірвати договір?). Якщо не потрібно - то яким нормативним документом можна керуватися.

Відповідь: Якщо зазначений договір містить чіткі обсяги, ціну, терміни поставки, то можливо виконувати сторонами зобов'язання.

В іншому випадку на кожен новий обсяг закупівлі (якщо вартість перевищує 20 тис. грн.) необхідно здійснювати процедуру, передбачену Законом.

21. Яка адреса Міжвідомчої комісії з питань державних закупівель?

Відповідь: м. Київ, вул. Урицького, 45.

22. Хто згідно нової редакції Закону може подавати пропозиції при проведенні котирувань? Чи означає фраза «запрошені замовником шляхом публікації оголошення», можливість участі всіх, хто дізнався про проведення котирувань, а не тільки запрошених замовником?

Відповідь: Враховуючи внесені зміни до Закону, учасниками процедури запиту цінних пропозицій можуть бути будь-яка фізична або юридична особа, яка ознайомилась з оголошенням про зазначену процедуру або була запрошена замовником.

23. При проведенні відкритих торгів зі зменшенням, при розкритті тендерних пропозицій зниження ціни вказаної в них здійснюється згідно визначеному шкалою кроку торгів. Що собою являє ця шкала? У якому вигляді - грошовому чи процентному (%) вона має бути представлена в тендерній документації? Який мінімальний і максимальний крок можна встановити?

Відповідь: Законом не передбачено жодних обмежень щодо зазначеного кроку зменшення ціни.

Замовник самостійно визначає розмір цього кроку або у відсотках, або у грошовому еквіваленті.

II. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАКУПІВЕЛЬ РОЗПОРЯДНИКАМИ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ В ОСОБІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ

З 17 березня 2006 року з набранням чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 15.12.2005 р. №3205, з метою створення конкурентного середовища у сфері державних закупівель, а також запобігання проявам корупції у цій сфері, забезпечення прозорості процедур закупівель товарів,

робіт і послуг за державні кошти та досягнення оптимального і раціонального їх використання, **спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань координації закупівель товарів, робіт і послуг був визначений АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ.**

На сьогодні, враховуючи зміни (Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 01.12.2006 р. №424-У), внесені до Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» (далі – Закон), **однією з основних функцій Антимонопольного комітету України у сфері державних закупівель залишається підготовка та подання до Кабінету Міністрів України, Рахункової палати піврічних звітів щодо здійснення замовниками закупівель.**

На виконання зазначеної функції Антимонопольний комітет України (надалі – Комітет) має право вимагати від замовників річний план закупівель (зміни до нього), звіт про результати здійснення процедури закупівлі та реалізацію договорів про закупівлю; установлювати строки надання замовниками інформації про закупівлі, що плануються, укладені договори про закупівлі та їх виконання; а у разі виявлення порушень у процедурах закупівель вживати заходів згідно із Законом.

Форми річного плану закупівель за державні кошти, звітів про результати здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг затверджені розпорядженнями Комітету від 20.06.2006 за №№218-р, 219-р, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України від 01.08.2006 за №№904/12778, 905/12779, 907/12781, 908/12782, 909/12783, 910/12784, 911/12785).

Замовники-розпорядники державних коштів зобов'язані не пізніше ніж у місячний строк після затвердження кошторису затвердити річний план (зміни до нього), примірник якого надіслати Комітету та оприлюднити шляхом розміщення принаймні в одній інформаційній системі в мережі Інтернет протягом 15 календарних днів з дати затвердження та надавати звіти щодо кожної окремої процедури закупівлі протягом 10-ти календарних днів після укладання договору про закупівлю або після прийняття рішення про відмову процедури закупівлі або визнання процедури закупівлі такої, що не відбулася, за формами, затвердженими Комітетом.

Слід зазначити, що розпорядженнями Комітету від 20.06.2006 за №№215-р, 216-р, 217-р, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 01.08.2006 за №№899/12773, 900/12774, 901/12775, 902/12776, 903/12777, затверджено форми Протоколу про розкриття тендерних пропозицій при здійсненні процедур закупівель..., Реєстру отриманих тендерних пропозицій..., Оголошень про проведення процедур закупівель.

До кожної окремої форми вище перелічених документів існують інструкції щодо її заповнення, якими і належить керуватися при оформленні відповідних процедур закупівель.

Чернігівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України знаходиться за адресою: м. Чернігів, проспект Миру, 49-А, і до якого замовникам слід надавати всю інформацію, визначену чинним

законодавством у сфері закупівель за державні кошти (телефони: (8-0462) 699-529,675-282,675-898).

З цього приводу слід зазначити, що вимог законодавства у сфері закупівель щодо надання інформації органам Антимонопольного комітету не дотримуються навіть такі розпорядники державних коштів як районні державні адміністрації області, створені ними відділи та управління.

Так, Річні плани закупівель за державні кошти за минулий 2006 рік не було надано лише Городнянською райдержадміністрацією, а **на 2007 рік станом на 29 березня поточного року плани не надано**: Бобровицькою, Борзнянською, Варвинською, Городнянською, Ічнянською, Козелецькою, Куликівською, Корюківською, Коропською, Ніжинською, Прилуцькою, Носівською, Ріпкинською, Срібнянською, Сосницькою, Сменівською, Талалаївською, Щорською, Н.-Сіверською, Менською, Чернігівською райдержадміністраціями, Чернігівською обласною радою, жодне управління облдержадміністрації. Відповідний стан надання Річних планів закупівель відділів та управлінь райдержадміністрацій. Так, відділами освіти відповідних райдержадміністрацій плани щодо закупівель на поточний рік надано лише: Семенівським, Варвинським, Городнянським, Козелецьким, Менським, Прилуцьким, Борзнянським відділами освіти та Управлінням освіти Чернігівської міської ради. З них, в законодавчо визначений термін – лише відділом освіти Менської райдержадміністрації.

З порушенням термінів надання або ненадання зовсім стосується і звітів щодо проведених процедур закупівель. Наприклад, за 2006 рік відділами освіти: Козелецької та Прилуцької райдержадміністрацій не наданого жодного звіту про проведені процедури закупівлі, хоча їх Річними планами закупівель передбачено проведення відповідно п'яти та трьох процедур; Носівської райдержадміністрації – з одинадцяти запланованих процедур звіти надано по одній процедурі, Коропської райдержадміністрації – один звіт з трьох запланованих процедур, Бобровицької райдержадміністрації – п'ять звітів з тринадцяти запланованих процедур.

Типові порушення щодо заповнення форм Річних планів закупівель та звітів про проведені процедури закупівель наступні.

По-перше, більшість наданих Річних планів складена за формами, затвердженими Міністерством економіки України, хоча Річні плани закупівель на 2007 рік належить складати за формами, затвердженими розпорядженням №218-р Комітету. Також Річні плани належить складати або переглянути та внести необхідні зміни до них, в зв'язку зі зміненою вартістю предмета закупівлі: з 11 березня цього року вартість предмету закупівлі для товару (товари), послуги (послуг) становить або перевищує 20 тис. грн., а для робіт – 50 тис. грн.

По-друге: складання та заповнення звітів про проведені процедури.

Замовниками нечітко зазначається предмет закупівлі. Є випадки, коли предмет закупівлі визначений цілісно (наприклад, паливо-мастильні матеріали), а при зазначенні інформації про надані тендерні пропозиції, їх

порівнянні та виборі переможця – з'являються частини предмета закупівлі – лоти, і переможці обираються по кожному окремому лоту.

У більшості випадках при закупівлі товару не зазначається його кількість, хоча пункт 3.2 форми звітів чітко зазначає: «Кількість (у разі закупівлі товару)». Коли закуповуються послуги чи роботи в цьому пункті ставиться прочерк.

При заповненні відповідного пункту звітів стосовно укладення договору з переможцем торгів не зазначається вартість укладеного договору (договорів), хоча це передбачено формами звітів та інструкціями щодо їх заповнення. Слід зазначити, що ціна укладеного договору не може перевищувати розмір бюджетного призначення згідно з кошторисом або очікувану вартість певного предмета закупівлі.

В звітах не завжди зазначається інформація про адреси обраних замовником інформаційних систем у мережі Інтернет та коди, присвоєні інформаційними системами у мережі Інтернет (особливо це стосується заповнення звітів про результати здійснення процедури запиту цінових пропозицій (котирувань), а відповідно до ч.3 ст.4-2 Закону: **«Неоприлюднення замовником інформації** щодо здійснення державних закупівель, передбаченої цим Законом, в інформаційній системі у мережі Інтернет, яка відповідає вимогам, визначеним цим Законом, може оскаржуватись в порядку, передбаченому статтею 37 цього Закону, або в судовому порядку та є **підставою для відміни торгів**».

Ще однією з основних функцій Комітету, визначених Законом, є проведення перевірок щодо дотримання розпорядниками державних коштів вимог законодавства у сфері закупівель. Положення про порядок проведення перевірок щодо дотримання розпорядниками державних коштів вимог законодавства у сфері державних закупівель затверджене розпорядженням Комітету «Про затвердження Положення про порядок проведення перевірок щодо дотримання розпорядниками державних коштів вимог законодавства у сфері державних закупівель» від 20.06.2006 за №214-р та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14.07.2006 за №834/12708.

На виконання цієї функції Чернігівським обласним територіальним відділенням затверджено Річний план проведення планових перевірок розпорядників державних коштів щодо дотримання законодавства України в сфері державних закупівель на 2007 рік. Підприємства, включені до Річного плану, повідомлені про це.

Але, крім планових перевірок, територіальним відділенням можуть здійснюватися позапланові перевірки у разі:

- ✓ надходження звернення (запиту) від народних депутатів України, комітетів Верховної Ради України, тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України щодо проведення перевірки;
- ✓ доручення або рішення Кабінету Міністрів України щодо проведення перевірки;
- ✓ надходження від правоохоронних органів звернень, що містять відомості, які вказують на допущені розпорядниками державних коштів порушення вимог законодавства у сфері державних закупівель.

У разі виявлення порушень законодавства про здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти, за які статтею 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення встановлена адміністративна відповідальність, а саме: Здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти без застосування визначених законом процедур; застосування процедур закупівлі з порушенням законодавства про здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти, в тому числі оформлення тендерної документації з порушенням законодавства про здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти, оцінка тендерних пропозицій не за критеріями та методикою оцінки для визначення найкращої тендерної пропозиції, що міститься у тендерній документації, укладення з учасником, що став переможцем торгів, договору про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти за цінами і обсягами, які не відповідають вимогам тендерної документації; неоприлюднення інформації щодо закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти відповідно до вимог законодавства, недотримання умов захисту вітчизняного ринку; неподання в установленому порядку звіту про результати здійснення процедури закупівлі товарів, робіт і послуг, відображення недостовірних відомостей у звіті про результати здійснення зазначеної процедури; непроходження навчання чи підвищення кваліфікації з питань організації та здійснення процедур закупівель відповідно до вимог закону; ненадання інформації, документів та матеріалів у випадках, передбачених законом – складається протокол про адміністративне правопорушення, що передається до суду. За такі правопорушення накладається штраф на посадових осіб від ста п'ятдесяти до трьохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, за такі самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за одне з зазначених правопорушень, розмір накладеного штрафу складає від трьохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

ІІІ. ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ І ПОМИЛКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ РОЗПОРЯДНИКАМИ ТА ОДЕРЖУВАЧАМИ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Відповідно до покладених функцій, органи Державного казначейства здійснюють попередній контроль за використанням та цільовим направленням бюджетних коштів. Контрольні функції органів казначейства при дотриманні розпорядниками вимог Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» передбачені статтею 3-2 Закону.

Тобто, при реєстрації зобов'язань по договорах, суми по яких перевищують встановлену Законом межу, розпорядники та отримувачі повинні надати пакет документів, що підтверджують дотримання ними вимог Закону.

За інформацією територіальних управлінь Державного казначейства, у зв'язку з порушенням законодавства з питань державних закупівель, за 2006 рік було надано 36 відмов на загальну суму 1122,1 тис.грн., в тому числі по коштах місцевих бюджетів — 9 на суму 505,2 тис.грн. та державного — 616,9 тис.грн.

Основною причиною наданих відмов є неподання повного пакету документів, передбаченого вищезазначеною статтею.

За результатами аналізу, проведеного Головним управлінням, типовими порушеннями є:

1. Надання неповного переліку документів, що підтверджують оприлюднення проведеної процедури торгів.

2. Прорахунки у плануванні річного обсягу закупівель та неякісне планування, які призводять до несвоєчасного проведення тендерних процедур та постійного коригування плану закупівлі.

3. Проведення головними розпорядниками коштів, або розпорядниками другого ступеня, райдержадміністраціями, районними радами тендерних процедур та укладання договорів на закупівлю в інтересах підпорядкованих розпорядників нижчого ступеня чи бюджетних установ або одержувачів, що призводить до порушення ст.1 Закону, абзац другий та абзац п'ятий.

4. Укладання з учасником, що став переможцем торгів, договору про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти за цінами і обсягами, які не відповідають вимогам тендерної документації.

5. Відмова господарськими товариствами (одержувачами бюджетних коштів), при отриманні коштів з державного бюджету, проводити тендерні процедури, посилаючись на відсутність 50 відсотків державної або комунальної частки акцій в їх статутному капіталі.

8. На початок бюджетного року виникають складнощі в проплатах першочергових потреб (харчування, медикаменти, паливно-мастильні матеріали) в зв'язку з відсутністю проведених тендерних процедур, так як розпорядники намагаються уникнути їх проведення.

9. Недотримання термінів проведення та оприлюднення згідно обраної процедури торгів.

10. При плануванні та проведенні тендерних процедур не враховуються обмеження згідно постанови Кабінету Міністрів України «Питання попередньої оплати товарів, робіт і послуг отриманих за державні кошти» від 09.10.2006 р. № 1404 та постанови Кабінету Міністрів України «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного і місцевих бюджетів» від 04.04.2001 р. №332.

11. Невірне визначення предмета закупівлі «роботи чи послуги» призводить до уникнення проведення процедури торгів.

12. В зв'язку з нечітким визначенням положень статті 34 Закону виникають проблеми в її застосуванні (п.2 абз 2, 5).

На сьогодні при здійсненні контролю за дотриманням розпорядниками та отримувачами бюджетних коштів вимог Закону виникають проблеми:

✓ у зв'язку з не чітким визначенням стадій державних закупівель;

- ✓ відсутністю порядку визначення предмета закупівлі та чітко прописаної методики оцінки для визначення переможців по деяких предметах закупівлі (наприклад по медикаментах, продуктах харчування, запасних частинах до автомобілів та інші);
- ✓ розпорядники на свій розсуд визначають предмет закупівлі, в результаті чого процедура торгів зовсім не проводиться, або проводиться за ціновими пропозиціями незалежно від кошторисної вартості (наприклад, паливно-мастильні матеріали: в плані закупівлі прописують бензин А-92, А-95, А-76, дизпаливо, а по кожному виду палива кошторисна вартість не перевищує межу);
- ✓ при потребі в придбанні конкретного одного виду продукції чи товару в запрошенні вказується узагальнена назва. Наприклад, при придбанні паливно-мастильного матеріалу в запрошенні вказують «паливно-мастильні матеріали», учасники надають пропозиції по всьому переліку наявного продукту, в результаті переможця вибирають по одному виду палива, аналогічно, по медикаментах, господарчих товарах, продукції видавництва договори з переможцями укладаються на підставі надісланих прайс-листів, в результаті чого неможливо проконтролювати їх виконання;
- ✓ існують розбіжності щодо предмету закупівлі між оголошенням та підписаними угодами;
- ✓ необхідність проведення тендерної процедури на послуги по газопостачанню.